

FOTO: UGGI KALDAN

Ulykker i landbruget

UNDGÅ ULYKKER VED RENGØRING AF TANKE TIL VÅDFODRING

Det var weekend, og der var nok at se til på gården. At rengøre vådfodringsanlæggets blandetank skulle overstås. Da en medarbejder gik alene ned i tanken, undlod han at slukke for strømmen. Blandetanken startede automatisk, og medarbejderens ben blev fanget i omrørers roterende dele.

En kollega fandt ham siddende på kanten af tanken. Benet var næsten revet af, og kollegaen ringede 112. Det var et held, at den forulykkede ikke forblødte, inden ambulancen nåede frem. Benet blev amputeret over knæet. Medarbejderen er aldrig kommet tilbage til sit arbejde i landbruget.

I forbindelse med ulykken var arbejdstilsynet og politiet til stede. Undersøgelsen af ulykken gav ikke anledning til påbud.

Den slags ulykker kan og bør undgås.

FAKTA

RISIKOVURDERING VED TANKE TIL VÅDFODER

- Tjek brugsanvisningen for vådfodertanken og se, hvordan rengøringsarbejdet skal foregå
- Lav en risikovurdering. Spørg eksempelvis: Hvor længe skal arbejdet foregå, hvor ofte, og bliver man udsat for støv, partikler eller andet? Hvad kan gøres for at minimere risikoen? Skal man benytte øjen-, åndedræts- og høreværn?
- På baggrund af risikovurderingen laves en arbejdsbeskrivelse/procedure for, hvordan arbejdet skal foregå.

I perioden 2007-2010 var der maskiner involveret i 22 pct. af de ulykker, der skete i landbruget. Kilde: Videncentret for Landbrugs rapport om landbrugsulykker 2007-2010.

FAKTA

SØRG FOR SIKKERHED VED VÅDTANKE

- Instruér medarbejdere i proceduren
- Sluk ALTID for strømmen til blandetanken, inden arbejdet påbegyndes og lås den, så det ikke er muligt at starte den, mens arbejdet foregår
- Montér en mekanisme, så tanken ikke kan åbnes, før strømmen er slukket
- Udluft tanken grundigt, da der er risiko for iltmangel, brug evt. en ilt-detektor
- Vær altid to personer til rengøring af vådfodertanken – én der rengør og en vagtmand
- Benyt en fastgjort stige eller platform til at komme op i tanken.
- Fortæl de øvrige ansatte, at der foregår arbejde i tanken
- Sæt et skilt op om, at strømmen skal slukkes inden arbejdet påbegyndes
- Giv nye medarbejdere en mundtlig og skriftlig instruktion om rengøring af tanken
- Sæt et skilt på tanken med instruktion på dansk, samt øvrige sprog, der tales på bedriften.

Foto viser en god arbejdsplatform og rækværk til at forhindre nedstyrtning/fald ved vådfodertank. Foto: Gert Skærlund.

Førstehjælp

STANDS OG BEGRÆNS ULYKKEN

- Undgå selv at komme til skade
- Stands ulykken
- Ring 112.

112

1. Er personen ved bevidsthed?

Hold personen vågen indtil ambulancen kommer.

2. Rusk forsigtigt. Råb højt: 'Er du okay?'

1. Skab frie luftveje
2. Læg personen i stabilt sideleje.

3. Er personen bevidstløs og trækker vejret?

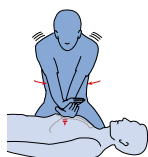
3. Kontrollér løbende vejtrækningen
4. Afvent ambulancen.

4. Personen trækker ikke vejret.

Er I flere: Send en person afsted efter den nærmeste hjertestarter – AED.

5. Start straks hjertemassage og indblæsning

Placér dine hænder midt på brystkassen

Giv hjertemassage:

- Tryk hårdt og mindst 5 cm dybt **30 gange** med minimum 100 tryk/min.
- Luk dine læber omkring personens mund
- Blæs indtil brystkassen hæver sig
- Giv næste indblæsning, når brystkassen har sænket sig
- Gentag hjertemassage med 30 tryk og 2 indblæsninger indtil personen er ved bevidsthed igen eller hjælpen ankommer og kan tage over.

Tryk 30 : 2 indblæsninger

Tænd hjertestarteren og påsæt pads

- Følg anvisningerne fra hjertestarteren
- Påsæt pads efter anvisningen
- Ved mere end én person, fortsætter en person hjertemassage **30:2**, mens en anden person påsætter pads.
- **Alle væk og afgiv stød:** Rør ikke personen, når hjertestarteren analyserer, og når der afgives stød.

Hvis personen reagerer, dvs. bevæger sig, åbner øjnene eller trækker vejret normalt: Stop hjertemassage og indblæsning. Stadig bevidstløs: Læg personen i stabilt sideleje og kontrollér løbende vejtrækningen.

BEREDSKABSPLANER OG FØRSTEHJÆLP

Lav en beredskabsplan, der beskriver, hvordan man skal handle i forskellige, akutte situationer. Afhold regelmæssigt øvelser, så alle er forberedt på, hvad de skal gøre, hvis uheldet er ude. Øvelserne giver også mulighed for at opdage 'huller i planen', når øvelsen evalueres. Herefter kan beredskabsplanen rettes til, så den bliver mere effektiv ved en virkelig ulykke.

Det kan gøre en stor forskel, at én eller flere medarbejdere har et kursus i førstehjælp, da hurtig handling kan redde liv.

HUSK ALTID AT SLUKKE FOR STRØMMEN OG TAGE STIKKENE UD, INDEEN I LØFTER LÅGET OG GÅR NED I FODERTANKEN!

ANDET MATERIALE OG RELEVANTE LINKS

- Bekendtgørelse 559 om arbejdets udførelse § 23 pkt. 2 og 3. [Se her](#)
- Bekendtgørelse 1706 om brug af personlige værnemidler. [Se her](#)
- BAR Jord til Bords vejledning om arbejde i højden. Kommer snart. [Se her](#)
- Planche om Livredende førstehjælp findes på: www.landbrugogsikkerhed.dk under publikationer. Planche [ses her](#)

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug